

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus on tarpeellinen. Tukea tulee uudessa laissa merkittävästi selkiyttää, jotta opetuksenjärjestäjä. tai koulukohtaiset erot tuen toteuttamisessa tai sen saatavuudessa olisivat aiempaa pienemmät.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Nykyisellään tuen rakenne on hallinnollisesti työläs ja vaatii monta vaihetta saadakseen täytäntöönpanon.

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Kannatamme pedagogisten asiakirjojen määrän vähentämistä nykyisestä, kansallista yhtenäistämistä sekä sähköisiä mallilomakkeita, jotka huomioivat myös yksilön tietosuojan ja mahdollistavat sähköisen arkistoinnin. Lomakkeiden olisi hyvä olla myös helposti täytettäviä, esimerkiksi alavetovalikkoja suosivia.

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Luonnosehdotuksessa ennakoiviin tukitoimiin olisi varattava vähintään 0,127 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden. Tästä kunnille aiheutuvat kustannukset ovat Kuntaliiton arvion mukaan 81,1 miljoonaa euroa (Irmeli Myllymäki 6.-7.6.2024). Mikäli tämä vaatimus kirjataan lakiin, tulee kustannus korvata kunnille täysimääräisenä, korvamerkittynä valtionosuutena.

Tämä vaatimus tarkoittaisi kuntiemme alueella seuraavaa:

Kemi, oppilasmäärä 1850, tukiovetustunnit 235, kustannus noin 10 000e ja noin 10 opettajaa

Keminmaa, oppilasmäärä 867, tukiovetustunnit 110, kustannus noin 4 620e ja 4,5opettajaa

Kolari, oppilasmäärä 490, tukiovetustunnit 62 kustannus noin 2 600e ja 2,5 opettajaa

Muonio, oppilasmäärä 249, tukiovetustunnit 32, kustannus noin 1 344e ja 1,3 opettajaa

Pello oppilasmäärä 208, tukiovetustunnit 26, kustannus noin 1 092e ja 1 opettaja

Simo, oppilasmäärä n 200, tukiovetustunnit 25, kustannus noin 1 050e ja 1 opettaja

Tervola, oppilasmäärä 315, tukiovetustunnit 40, kustannus noin 1 680e ja 1,7 opettajaa

Tornio, oppilasmäärä 1359, tukiovetustunnit 173, kustannus noin 7 250e ja 7,2 opettajaa

Ylitornio, oppilasmäärä 280, tukiovetustunnit 35,5, kustannus noin 1 470e ja 1,5 opettajaa

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Luonnosehdotuksen mukaan kolmiportainen tuki poistuu ja oppilaan tuen tarpeen arviointi on luonnosteltu alla olevan mukaisesti:

Jatkossa säädettäisiin oppilaskohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnista, päätöksestä ja suunnitelmasta.

- Oppilaalle annettavien tukitoimien tarpeen arvioinnin tekevät oppilaan opettajat.
- Tarvittaessa tukitoimien tarpeen arviointiin osallistuvat opettajien lisäksi opiskeluhuollon ammattilaiset tai muut asiantuntijat.
- Opetuksen järjestäjän tehtävä kirjallinen päätös viipymättä oppilaskohtaisista tukitoimista.
- Oppilaalle laaditaan tukitoimen toteuttamista koskeva suunnitelma.

Tässä olisi ehkä järkevää olla tarkempaa säätelyä, että mistä kaikista tukitoimista päätös täytyy viipymättä tehdä.

Kannatamme pedagogisten asiakirjojen määrän vähentämistä nykyisestä, kansallista yhtenäistämistä sekä sähköisiä mallilomakkeita, jotka huomioivat myös yksilön tietosuojan ja mahdollistavat sähköisen arkistoinnin. Lomakkeiden olisi hyvä olla myös helposti täytettäviä, esimerkiksi alavetovalikkoja suosivia.

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

On hyvä, että jatkossa vuosiluokkien 1–9 oppilaista, joilla on vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, muodostuva rahoitus rakennetaan perustuen siihen, kuinka oppilaan opetus järjestetään, ei siihen, millainen diagnoosi oppilaalla on.

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Me lausunnon allekirjoittajat toivoisimme Opetus- ja kulttuuriministeriöltä hieman avarakatseisuutta siihen, miten monissa, nykyaikaisissa peruskouluissa opetusryhmät muodostetaan. Opetusryhmien

muodostaminen joustavasti saman ikäluokan sisällä tai eri ikäluokkien välillä on nykyaikaa. Toivottavasti opetusryhmät muodostetaan ennen kaikkea pedagogiikka edellä, ei siten, montako ja millaisia oppilaita ryhmissä on. Jos tämä ryhmäkoko esitys toteutuu esitetyn mukaisesti kuntiin ei löydy kelpoisia erityisopettajia tätä vaatimusta täyttämään. Kelpoisuusvaatimuksia määriteltäessä on otettava huomioon jo nykyiset rekrytointivaikeudet. Tästä syystä esitysluonnoksessa oleva linjaus: ”Opetusryhmän kokoonpanon rajaaminen siten, että yhdessä ryhmässä voi olla enintään viisi oppilaskohtaisia tukitoimia saavaa oppilasta, tuo merkittävää parannusta nykytilanteeseen, jossa yhden opettajan opettamassa ryhmässä saattaa olla yli kymmenen erilaista tukea saavaa oppilasta.” (luonnos s. 58), ei välttämättä tue monissa kouluissa jo tällä hetkellä toteutettavaa ansiokasta perusopetusta.

Konola-Jokinen Tarja
Tornion kaupunki